

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR
FÖR KOPIERING OCH
TILLGÄNGLIGGÖRANDE
INOM HÖGSKOLEOMRÅDET
FR.O.M. 2014

1. Utgångspunkter för avtalet

Lärare och studenter har pedagogiska och praktiska behov av att kunna kopiera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddat material för sin undervisning. För att tillmötesgå lärarnas och studenternas behov upplåter upphovsmän, förläggare och utgivare, genom detta avtal med lärosätet mot ersättning, viss rätt att kopiera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddade verk. Avtalet syftar till att skapa tydlighet beträffande lärares och studenter rätt att kopiera och tillgängliggöra verk för undervisning. Mot denna bakgrund har följande överenskommelse träffats.

Den rätt att kopiera för privat bruk som följer av 12 § första stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ska inte tas i anspråk av läraren i stället för den rätt till kopiering som upplåts genom detta avtal.

Avtalet berör inte den rätt att kopiera och tillgängliggöra som följer av annan bestämmelse i upphovsrättslagen än 12, 42 c och 42 h §§.

2. Definitioner

I avtalet förstås med

lärare: varje person som har en pedagogisk funktion i undervisningen,

lärosäte: den enhet där utbildning som avses i punkten 3 bedrivs,

musikaliskt verk: noter och annan grafisk framställning av musikaliskt verk, t.ex. tabulatur, ackordanalys,

obligatorisk förlagsutgiven kurslitteratur: sådan förlagsutgiven litteratur som studenten ska inhämta för tentamen eller som ska studeras i kursen,

rättsinnehavare: den som på grund av lag eller avtal innehar rätt att medge sådan kopiering och tillgängliggörande som avses i detta avtal,

student: varje person som deltar i undervisning,

undervisning: undervisning och därmed jämförbar pedagogisk verksamhet som bedrivs på lärosäte som avses i punkten 3,

verk: litterärt eller konstnärligt verk, eller del därav, till vilket upphovsrätt gäller enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, fotografisk bild enligt

49 a § upphovsrättslagen samt katalog, tabell eller annat dylikt arbete enligt 49 § upphovsrättslagen.

3. Utbildningar som omfattas av avtalet

Avtalet gäller för sådan högskoleutbildning som avses i högskolelagen (1992:1434) och sådan utbildning som kan leda fram till examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina.

Avtalet omfattar även uppdragsutbildning som regleras av förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor eller av avtal med staten samt den interna fortbildningen av högskolans personal.

Vidare gäller avtalet för sådan utbildning under lärosätets huvudmannaskap som avses i lag (2009:128) om yrkeshögskolan samt förordning (2002:763) om högskoleintroducerande utbildning och förordning (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor.

4. Vem får kopiera och tillgängliggöra

Avtalet ger lärare och studenter rätt att kopiera och tillgängliggöra verk för undervisning i enlighet med avtalets regler. Lärare kan uppdra åt annan att utföra kopieringen.

5. Kopieringsmetoder

Avtalet omfattar såväl analog som digital kopiering. När förlagan är analog får lärare och studenter t.ex. fotokopiera och skanna. När förlagan är digital får lärare och studenter t.ex. skriva ut, ladda ned från internet och föra över verk från ett digitalt lagringsmedium till annat digitalt lagringsmedium.

6. Vad får kopieras och tillgängliggöras

Det är enligt avtalet och med stöd av 42 c och 42 h §§ upphovsrättslagen tillåtet att enligt nedan angivna regler kopiera och tillgängliggöra offentliggjorda svenska och utländska verk oavsett om rättsinnehavaren företräds av avtalsslutande organisation eller inte.

7. Hur mycket får kopieras

7.1 Analog förlaga

Om förlagan är analog, t.ex. bok, tidning eller tidskrift, får lärare för samma studenter och under samma kalenderhalvår högst kopiera eller skanna 15 procent av antalet sidor i skriften, dock inte mer än 15 sidor. Om ett visst avsnitt, till exempel ett kapitel ur en bok, behöver kopieras och detta omfattar någon eller några få sidor mer än 15 procent respektive 15 sidor, får dock hela avsnittet kopieras.

Studenten får kopiera för sin egen undervisning på motsvarande sätt som anges i första stycket.

Lärare och student får framställa så många kopior att varje student får var sitt exemplar och läraren själv får några.

7.2 Digital förlaga

Om förlagan är digital, t.ex. verk på internet, får lärare för samma studenter och under samma kalenderhalvår kopiera motsvarande 15 A4-sidor genom t.ex. nedladdning eller utskrift.

Studenten får kopiera för sin egen undervisning på motsvarande sätt som anges i första stycket.

8. Lärarens kopiering till sig själv

Lärare får framställa ett exemplar av ett verk i form av papperskopior till sig själv. Verket får i sådant fall kopieras i sin helhet.

9. Hur får kopiorna tillgängliggöras

Kopierat material får delas ut i form av fysiska kopior och överförs digitalt mellan lärare och studenter i en undervisningsgrupp, t.ex. genom e-post eller till fysisk lagringsenhet, t.ex. USB-minne.

Kopiorna får lagras digitalt och överförs inom nätverk dit endast lärosätets personal och studenter har åtkomst.

Kopiorna får projiceras, visas på skärm eller på annat sätt presenteras vid undervisning. Digitala presentationsbilder får skrivas ut och delas ut respektive överförs digitalt mellan lärare och studenter i en undervisningsgrupp.

10. Undantag från rätten att kopiera och tillgängliggöra

Det är inte tillåtet att kopiera och tillgängliggöra om syftet är att ersätta obligatorisk förlagsutgiven kurslitteratur.

Lärare och student får inte kopiera och tillgängliggöra

- a) obligatorisk förlagsutgiven kurslitteratur¹, enstaka avsnitt får dock kopieras för att projiceras i enlighet med punkten 9 tredje stycket samt kopieras och tillgängliggörs för examinationsuppgift,
- b) digitalt lagrade verk om lärosätet ingått annat avtal med rättsinnehavare som reglerar sådan kopiering och tillgängliggörande,
- c) verk om en rättsinnehavare har meddelat förbud mot kopiering och tillgängliggörande av dennes verk hos någon av parterna,
- d) audio eller audiovisuella verk, t.ex. musik, film, radio-/TV-program. Dock får enstaka stillbild från videogram och film kopieras och tillgängliggöras,

¹ Om det i sådan litteratur ingår enstaka verk, varav endast ett mindre avsnitt inte överstigande 15 sidor ska läsas, får dock avsnittet kopieras och tillgängliggöras med tillämpning av bestämmelserna i 7 och 9.

- e) datorprogram,
- f) körmaterial och lösa stämmor som ingår i ensemble- och orkestermaterial och som finns att hyra eller köpa,
- g) musikaliskt verk med eller utan sångtext för att användas vid ett offentligt framförande. Till den eller de lärare och studenter som ska medverka vid framförandet av verket får dock kopiering och tillgängliggörande ske om framförandet äger rum inom ramen för den ordinarie utbildningen.

11. Ideell rätt och källangivelse

Lärare och student ska respektera den ideella rätten. Upphovsmannens respektive fotografens namn liksom uppgift om varifrån materialet kopierats (källangivelse) ska framgå på lämpligt sätt på eller i anslutning till kopiorna.

12. Kopiering och tillgängliggörande utöver avtalet

Kopiering och tillgängliggörande utöver vad upphovsrättslagen eller avtalet medger kan endast ske efter tillstånd av rättsinnehavarna. Förfrågan om sådant tillstånd kan ställas till verkets upphovsman och/eller till förlag eller utgivare av verket.

Organisationerna åtar sig att verka för att tillstånd lämnas när förlagsutgiven kurslitteratur för den aktuella utbildningen eller kursen inte finns tillgänglig på den svenska marknaden.

13. Information och insyn

Lärosätet förbinder sig att tillse att berörd personal och den som har rätt att kopiera och tillgängliggöra enligt detta avtal är informerad om bestämmelserna i avtalet. Parterna är överens om att lärosätet svarar för att enskilda befattningshavare inom organisationen inte bryter mot avtalets regler.

Lärosätet ska utse en kontaktperson gentemot Bonus Copyright Access i frågor som rör avtalet.

Bonus Copyright Access medlemsorganisationer har genom Bonus Copyright Access rätt att få de upplysningar om tillämpningen av avtalet som medlemsorganisationen efterfrågar. Detta kan efter överenskommelse med kontaktperson t.ex. ske genom besök på arbetsenheter eller genom att utvalt lärosäte eller centralt tryckeri under en begränsad period för granskning tillhandahåller Bonus Copyright Access extra kopior av allt som kopieras för undervisningen.

Om lärosätet uppdrar åt en extern part att utföra kopiering för undervisning förpliktar sig lärosätet gentemot Bonus Copyright Access medlemsorganisationer att i avtal med parten tillförsäkra medlemsorganisationerna genom Bonus Copyright Access rätt enligt tredje stycket.

14. Överträdelser

Intrång i upphovsmannens rättigheter enligt upphovsrättslagen kan medföra straff (böter eller fängelse), skadestånd och bl.a. beslag av olovligt framställt material eller förstöring av materialet.